

2022-01-26

Handläggare
Trafikkontoret
Fariba Daryani
Trafikplanering
Telefon: 08-508 40 034

Stockholms Hamn AB
Lotta Andersson
Strategi & Utveckling
Telefon: 08-670 26 46

Till
Exploateringsnämnden
2022-02-17
Styrelsen för Stockholm Business
Region AB
2022-03-08
Stadsbyggnadsnämnden
2022-02-17
Styrelsen för Stockholms Hamn AB
2022-02-23
Trafiknämnden
2022-02-17

Kajstrategi för Stockholms stad

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner för sin del föreliggande förslag till kajstrategi för Stockholms stad och föreslår att kommunfullmäktige godkänner nämndens beslut.
2. Styrelsen för Stockholms Business Region AB föreslår koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB att föreslå kommunfullmäktige att godkänna föreliggande förslag till kajstrategi för Stockholms stad.
3. Stadsbyggnadsnämnden godkänner för sin del föreliggande förslag till kajstrategi för Stockholms stad och föreslår att kommunfullmäktige godkänner nämndens beslut.
4. Styrelsen för Stockholms Hamn AB föreslår koncernstyrelsen i Stockholms Stadshus AB att föreslå kommunfullmäktige att godkänna föreliggande förslag till kajstrategi för Stockholms stad.
5. Trafiknämnden godkänner för sin del föreliggande förslag till kajstrategi för Stockholms stad och föreslår att kommunfullmäktige godkänner nämndens beslut.

Trafikkontoret
Trafikplanering

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 40 034
Växel 08-508 27 200
fariba.daryani@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
start.stockholm

Johan Castwall
Förvaltningschef
Exploateringskontoret

Staffan Ingvarsson
VD
Stockholm Business
Region AB

Anette Scheibe Lorentzi
Förvaltningschef
Stadsbyggnadskontoret

Thomas Andersson
VD
Stockholms Hamn AB

Gunilla Glantz
Förvaltningschef
Trafikkontoret

Sammanfattning

I juni 2015 antog kommunfullmäktige en kajstrategi för Stockholms stad med fokus på sjöfartens förutsättningar. I budget för 2019 fick Stockholms Hamnar i uppdrag av kommunfullmäktige att revidera strategin tillsammans med berörda nämnder, med inriktningen att öka möjligheterna till folkliv utmed kajerna.

Berörda förvaltningar och bolag har mot denna bakgrund genomfört ett gemensamt utvecklingsprojekt med syfte att dels revidera och vidareutveckla nuvarande kajstrategi och dels arbeta med konkreta förbättringar utmed innerstadskajerna under sommaren 2021. Arbetet har bedrivits i nära samverkan mellan exploateringskontoret, Stockholms Business Region, stadsbyggnadskontoret, Stockholms Hamnar och trafikkontoret. Övriga berörda förvaltningar och bolag inom Stockholms stad har ingått i en särskild referensgrupp och även ett antal externa intressenter har ingått i arbetet.

I detta ärende redovisas förslag till kajstrategi för Stockholms stad med fokusområden, planeringsprinciper och lokala utvecklingsmöjligheter. Strategin syftar därmed till att skapa förutsättningar att utveckla stadens kajer till mer levande mötesplatser, tillgängliga för folkliv, restauranger och caféer. Syftet är också att samtidigt skapa fortsatt goda förutsättningar för sjöfartens behov.

Kajstrategin föreslås utgöra ett stadsövergripande styrdokument som efter beslut i kommunfullmäktige ska genomföras inom ramen för nämnders och bolagsstyrelsers ordinarie verksamhet. Genomförande ska därutöver samordnas inom ett särskilt genomförandeprojekt i samverkan mellan de närmast berörda förvaltningarna och bolagen. Uppgiften för genomförandeprojektet föreslås primärt vara att möjliggöra och följa upp konkreta utvecklingsprojekt under ledning av en stadsövergripande styrgrupp.

Bakgrund

I juni 2015 antog kommunfullmäktige en kajstrategi för Stockholms stad med fokus på sjöfartens förutsättningar. Det var dels en strategi för hur kajerna som Stockholms Hamnar ansvarar för skulle användas på bästa sätt, dels ett underlag för framtagandet av en stadsövergripande kajstrategi.

I budget för 2019 fick Stockholms Hamnar i uppdrag av kommunfullmäktige att revidera strategin tillsammans med berörda nämnder, med inriktningen att öka möjligheterna till folkliv utmed kajerna. Arbetet inleddes i samverkan med exploateringskontoret Stockholm Business Region AB, stadsbyggnadskontoret, Stockholms Hamn AB och trafikkontoret under 2019 och första halvan av 2020 genom en översyn av ansvarsfördelningen inom stadens organisation för kajområdena. Kommunfullmäktige fastställde i december 2021 de nya avtalen mellan Stockholms Hamnar och trafiknämnden respektive mellan Stockholms Hamnar och exploateringsnämnden, vilka innebar att hamnens arrendeområde minskar väsentligt. Parallellt med detta har en översyn av Stockholms Hamnars innehav av byggnader och lokaler genomförts, vilket har lett till att Stockholms Hamnars verksamhet renodlats genom att flertalet byggnader på innerstadskajerna sålts till S:t Erik Markutveckling AB.

Med utgångspunkt från dessa processer har exploateringskontoret, Stockholm Business Region AB, stadsbyggnadskontoret

Stockholms Hamn AB och trafikkontoret genomfört ett gemensamt utvecklingsprojekt med syfte att dels revidera nuvarande kajstrategi och dels arbeta med konkreta förbättringar utmed innerstadskajerna under sommaren 2021.

I detta ärende presenteras förslag till kajstrategi för Stockholms stad och förslag till genomförande av strategi.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av en stadsövergripande styrgrupp med förvaltnings- och bolagscheferna för exploateringskontoret, Stockholms Business Region, stadsbyggnadskontoret, Stockholms Hamnar och trafikkontoret. Trafikkontoret och Stockholms Hamnar har fungerat som projektledare för arbetet.

Till projektet har en intern referensgrupp knutits med representanter från idrottsförvaltningen, kulturförvaltningen, miljöförvaltningen, S:t Erik Markutveckling AB, Norrmalms stadsdelsförvaltning samt Södermalms stadsdelsförvaltning tillsammans med representanter från de förvaltningar och bolag som har ingått i styrgruppen. Den interna referensgruppen har använts för workshops och löpande avstämningar.

Vidare har en extern referensgrupp deltagit i projektet med representanter från näringslivet och andra organisationer och aktörer, bestående av bland annat rederier, restauranger, museer, fastighetsbolag, myndigheter och aktörer inom nöjesliv och folkhälsa.

Projektet har även involverat gymnasieungdomar för att komma med idéer om mer levande kajer.

Förslag till kajstrategi för Stockholms stad

Stockholms attraktivitet bygger i hög grad på läget vid Mälaren och Saltsjön och de unika möjligheterna att vistas på och i anslutning till vatten. Stadens front mot vattnet är av riksintresse för kulturmiljövården och stadens vattenspegel är ett av de viktiga värdena att bevara och vårda.

De hårdgjorda kajerna i innerstaden har historiskt haft en central roll för Stockholms som sjöfartsstad. I takt med att den tyngre hamnverksamheten flyttats, har innerstadskajerna blivit mycket populära delar i stadens offentliga rum. Utgångspunkten för förslaget till kajstrategi är att det finns en stor potential att använda innerstadskajerna på ett bättre sätt.

Förslaget till kajstrategi för Stockholms stad syftar till att skapa förutsättningar att utveckla stadens kajer till mer levande mötesplatser, tillgängliga för folkliv, restauranger och caféer. Syftet är också att skapa fortsatt goda förutsättningar för sjöfartens behov. Målgruppen för strategin är förvaltningar och bolag inom Stockholms stad, men strategin riktas även till de som i dag är verksamma utmed stadens kajer och till alla som vill bidra till att skapa mer liv vid kajerna.

Strategin innehåller fokusområden och planeringsprinciper för hur kajerna ska utvecklas till levande och attraktiva platser med goda förutsättningar för sjöfartens utveckling och behov. Strategin innefattar också en bilaga med lokala utvecklingsmöjligheter.

Ett antal tematiska fokusområden bedöms vara särskilt viktiga för vad staden bör fokusera på för att levandegöra stadens kajer och vattenrum: Dessa är:

- Resor och transporter
- Mat, dryck och handel
- Bad, rekreation och motion
- Evenemang och urban planering
- Kultur och samskapande.

Fem principer har därutöver tagits fram som visar hur kajernas framtida utveckling och behov ska tillgodoses. Principerna förbättrar långsiktigt kajerna som offentliga rum med hänsyn till ovan nämnda tematiska fokusområden och föreslås vara:

- Stärk kajens roll som mångfunktionell vistelseplats genom samverkan
- Vattenrummet som infrastruktur och offentlig miljö ska utvecklas
- Kajerna ska gestaltas med hög kvalitet och vara trygga
- Flexibel användning av kajerna året om ska främjas
- Kajerna ska bidra till en hållbar utveckling

En bilaga med lokala utvecklingsmöjligheter beskriver åtta kajer med olika förutsättningar och utvecklingspotential. Underlaget ska ses som visioner med exempel på åtgärder och bör därmed användas som inspiration för ett vidare arbete med att utveckla stadens kajer. Lokala utvecklingsmöjligheter föreslås för följande kajer:

- Klara Mälarsestrand/Tegelbackens kaj
- Skeppsbron
- Norra Hammarbyhamnen
- Söder Mälarsestrand
- Strandvägen
- Norr Mälarsestrand
- Hornsbergs strand
- Liljeholmshamnen

Genomförande av kajstrategin

Kajstrategin föreslås vara ett stadsövergripande styrdokument som genomförs inom ramen för berörda nämnders och bolagsstyrelsers ordinarie verksamhet och budget. Därmed utförs planering och uppföljning av strategins fokusområden och planeringsprinciper i tillämpliga delar inom stadens system för integrerad ledning och styrning av verksamhet och ekonomi (ILS).

En framgångsfaktor för genomförande av kajstrategin efter beslut i kommunfullmäktige bedöms därutöver vara en fortsatt nära samverkan mellan de mest berörda förvaltningarna och bolagen. En annan viktig aspekt är att Stockholms stad upprätthåller god förmåga att möta initiativ från olika privata intressenter som vill delta i utvecklingen av Stockholms kajer.

Därför föreslås ett särskilt genomförandeprojekt för att möjliggöra, följa upp och samordna konkreta utvecklingsprojekt under ledning av en stadsövergripande styrgrupp. Därutöver är det angeläget att samordna den externa kommunikationen om stadens kajstrategi.

Förvaltningarnas och bolagens synpunkter

Det föreliggande förslaget till kajstrategi ligger i linje med uppdraget från kommunfullmäktige att genom en revidering av nuvarande kajstrategi, säkerställa ett ökat folkliv utmed stadens kajer och samtidigt säkerställa goda förutsättningar för sjöfarten.

Förslaget till kajstrategi har under arbetets gång samordnats med andra initiativ och relevanta stadsövergripande styrdokument. En grundläggande utgångspunkt är den övergripande inriktningen för stadens utveckling i Stockholms stads vision och översiktsplan. Kajstrategin har även kopplingar till byggnadsordningen, arkitekturpolicyn, näringslivspolicyn, framkomlighetsstrategin och stadens strategi för offentliga rum.

En viktig del i framtagandet av strategin har varit en bred samverkan inom staden för att skapa god förankring och långsiktigt hållbara beslut i strategins riktning. Dialogen inom den stadsinterna referensgruppen har varit viktig i detta sammanhang.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår förvaltningarna och bolagen att förslaget till kajstrategi godkänns av kommunfullmäktige.

Slut

Bilagor

1. Kajstrategi för Stockholms stad, 2022

